

MediClinic⁺ PLUS

Pro zdraví a dobrou náladu

2/2016

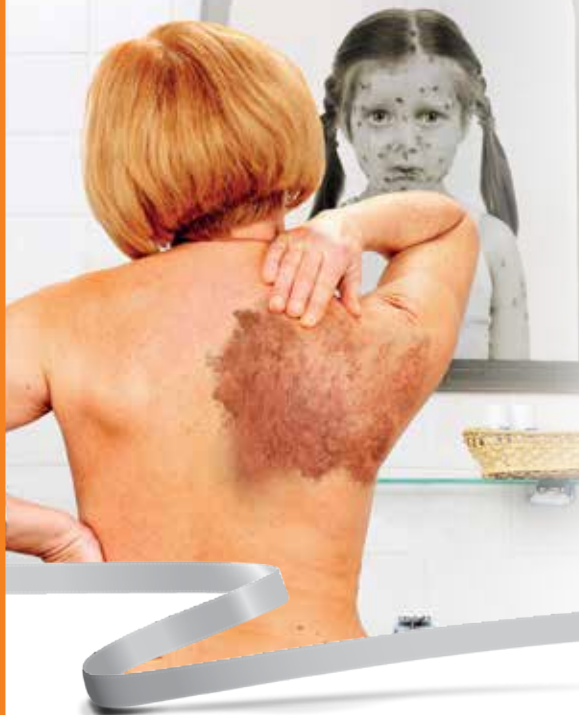
Problém s neplodností
je stále častější

Pompeho nemoc
bere svalům sílu

Rádce pro
maminky

ZÍSKEJTE OD VZP PŘÍSPĚVEK AŽ 2 000 KČ NA OČKOVÁNÍ PROTI PÁSOVÉMU OPARU

**Přes 95 %
dospělých
prodělalo plané
neštovice, a tudíž
je ohroženo
pásovým oparem.**

Více informací o programu a jeho podmínkách získáte na pobočkách VZP nebo na www.vzp.cz/pasovy-opar.

Speciální očkovací program VZP je určen pro osoby ve věku nad 50 let, které jsou pojištěné u VZP a jsou členy Klubu pevného zdraví. O příspěvek v maximální výši 2 000 Kč je možné žádat do 30. 11. 2016 nebo do vyčerpání stanoveného limitu pro první 2 000 pojištěnců. Očkování probíhá očkovací látkou ZOSTAVAX, kterou lze podávat osobám ve věku nad 50 let. Očkování je jednodávkové. Jako je tomu u všech očkovacích látek, nemusí očkování očkovací látkou ZOSTAVAX zajistit ochranu všech očkovanych jedinců. Tento přípravek je vázán na lékařský předpis a není hrazen z prostředků veřejného zdravotního pojištění. Před použitím si pečlivě přečtěte příbalovnou informaci. Případný výskyt nežádoucích účinků hlase svému ošetřujícímu lékaři. Vakcinační akce schválena Ministerstvem zdravotnictví ČR, ž.j.: MZDR77954/2015-2/0VZ.

 VZP
POJIŠŤOVNA NA CELÝ ŽIVOT

infolinka: 952 222 222
www.vzp.cz

Editorial

Vážení a milí čtenáři,

přicházíme k vám v čase, kdy jsme již mohli odložit své teplé a zimní oblečení, a naplno jsme si začali užívat stále teplejších paprsků sluníčka a dlouhých večerů. Kromě příjemného počasí si dopřáváme častější cestování, sportování a v neposlední řadě zaslouženou dovolenou.

Toto období je charakteristické rovněž tím, že se do popředí dostává intenzivnější péče o vzhled a úsilí o formování postavy. Proto i ve společnosti MediClinic přinášíme svým pacientům některé nové benefity, kterými pomáháme účinně a zdravě hubnout. Navázali jsme prestižní spolupráci s pražským soukromým zařízením OB klinikou, které svým profesionálním přístupem poskytuje léčbu obezity plně hrazenou ze zdravotního pojištění. Naši registrovaní pacienti mají z této spolupráce výhody, o kterých se dočtete o několik stránek dále.

Nejmodernějšími světovými medicínskými trendy v doporučení optimálního zdravého stravování je vytvoření jídelníčku na míru, na základě testování naší genetiky. Prostě každý z nás potřebuje individuální doporučení podle přesného vyšetření, jak náš organismus dokáže metabolizovat a účinně využívat jednotlivé složky stravy. Musíme se pochválit, jelikož obchodní oddělení MediClinic spolupracuje s renomovanými obchodními partnery ze zahraničí, takže ještě v tomto roce zahájíme v praxi poskytování služeb tzv. nutrigenomického vyšetření a zdravého životního stylu na míru.

Na závěr bych vám chtěla touto cestou popřát, abyste si vychutnali současné období plnými doušky. Pokud ovšem budete potřebovat z jakéhokoliv důvodu navštívit svého lékaře, jsme přesvědčeni, že vám v našich ordinacích nabídneme stále se zlepšující zdravotní péči. Protože vaše pevné zdraví a spokojenost je pro nás na prvním místě.

Mějte se krásně,

MUDr. Martina Šintalová, ředitelka pro obchod a marketing

Obsah

vydání 2/2016

Hyperaktivní močový měchýř	2
Problém s neplodností je stále častější	4
Rady pro maminky	6
Pompeho nemoc bere svalům sílu	9
Klišovou encefalitidou trpíme nejvíce	11
Vymažte obezitu ze svého života	14
Bezpríspevkové dárcovství krve	18
Luštěte a vyhrajte	20

Tiráž **MediClinic⁺PLUS**
Pro zdraví a dobrou náladu

Magazín pro pacienty/klienty
zdravotnických zařízení
MediClinic
(pro laickou veřejnost)

Vydavatel:
MediClinic a.s.,
Minská 84/97, 616 00 Brno

Náměty, připomínky,
typy a tajenky pošlete na:
redakce@mediclinicplus.cz

Vydání:
4. vydání, ročník II.
2/2016, vychází v červnu
Registrováno pod č. MK ČR E
22089

Produkce:
Premediapharm s.r.o.

Inzerce:
b.kirchnerova@premediapharm.cz

Publikování nebo šíření jakéhokoliv materiálu z časopisu je bez písemného souhlasu vydavatele zakázáno. Vydavatel neodpovídá za pravdivost údajů obsažených v reklamě. Cílem tohoto materiálu je edukace v oblasti zdravotních témat, v žádném případě nenabádáme ke zvýšené spotřebě léčiv.

**Chcete dostávat zdarma
časopis e-mailem?**

Napište nám na: newsletter@mediclinicplus.cz
a neuteče vám žádné vydání

MediClinic⁺PLUS

Hyperaktivní močový měchýř, aneb když neudržíte...

MUDr. Tomáš Adámek, ordinace praktického lékaře pro dospělé, MediClinic a.s., Ústí nad Orlicí

Hyperaktivní močový měchýř je onemocnění, které umí člověka velmi nepříjemně potrápít. Možná jste si všimli i vy, že se ve vašem okolí vyskytuje člověk, který nápadně často a někdy náhle a neodkladně odchází na toaletu. Je velmi pravděpodobné, že právě tento člověk bude trpět onemocněním zvaným hyperaktivní močový měchýř.

Postiženy bývají častěji ženy, ale ani u mužů není tento problém výjimkou. Charakteristickým projevem nadměrné aktivity močového měchýře je nucení na močení (urgence) již i při menší náplni měchýře, která pocít potřeby normálně nevyvolává. Postižený musí nezbytně nutkání vyhovět, jinak hrozí nezadržitelný únik moči (urgentní mikce). Toto pak u postiženého vyvolává nezbytné změny v chování, které mají neblahý vliv na jeho život (viz přehled obvyklých důsledků v bodech):

- neustálé hledání toalet, pohybování se pouze po místech a trasách, kde je možné vykonat potřebu, postižený má někdy doslova vytvořenou mapu toalet na místech, kde se pohybuje
- nevyspanost jako důsledek pravidelného nočního probouzení za účelem jít se vymočit
- omezování společenských událostí
- odmítání cestovat, účastnit se kulturních akcí (koncerty, kina, divadla)
- vyhýbání se sexuálními aktivitám

Pokud u sebe pozorujete projevy hyperaktivity močového měchýře, jistě byste se s nimi měli svěřit svému registrujícímu lékaři. Kromě sdělení samotného problému se před stanovením jednoznačné dia-

gnózy bude nezbytné podrobit některým vyšetřením, a to zejména biochemickému a mikrobiologickému vyšetření moči a ultrazukovému vyšetření močového systému. Z výsledků vyšetření je pak možné odhalit, že kromě primárního hyperaktivního měchýře je příčinou relativně banální močová infekce, nebo ale také zhoubný nádor močového měchýře. Z tohoto důvodu je více než vhodné své projevy nepřehlížet a začít je opravdu řešit.

Lékař vyloučil všechny možné příčiny mých obtíží, už vím, že nemám močový infekci, ani nádor, ani jinou diagnózu takovým způsobem se druhotně projevující. Trpím hyperaktivním močovým měchýřem. Co teď?

Existuje vícero způsobů jak příznivě ovlivnit a zmírnit projevy hyperaktivního měchýře a je možné, že v lehčích případech budou i plně dostačující. Nejjednodušším způsobem je změnit množství, čas a druh konzumovaných tekutin. Nedoporučuje se nadměrně pít na noc, je vhodné omezit perlivé nápoje, kofein a alkohol. Ze stravy by měly vymizet pikantní a hodně kořeněné pokrmy, ale i čokoláda nebo oříšky. Další metodou je trénink prodlužování intervalu mezi jednotlivými močením pomocí přesného časování. Postupně se po minutách přidává, až je dosaženo 3-4 hodinového intervalu. Je také možné, že po vás bude chtít lékař, abyste si vedli mikční deník (zaznamenávání času jednotlivých močení), který má kro-

mě funkce kontroly stavu onemocnění i motivující vliv pro pacienta, aby vydržel. Trénink svalů pánevního dna je sice spíše vhodný u stresové inkontinence, ale i u urgencí má své místo, kdy kontrakce pánevního dna reflexně tlumí kontrakce močového měchýře.

Pro případy těžších projevů existuje léčba farmakologická. Používají se preparáty ze skupiny léčiv mírnících dráždivost hladkého svalstva (anticholinergika). Až na jediného zástupce bohužel není zdravotními pojišťovnami schváleno jejich předepsání praktickým lékařem. Naštěstí i tento jediný zástupce (trospium) má dobrý léčebný efekt a při dávkování třech tablet denně dochází u velkého množství pacientů ke zmír-

nění nebo vymizení obtíží. Je tu však potřeba pamatovat na fakt, že by tyto léky neměli užívat lidé trpící zeleným očním zákalem, poruchami hybnosti trávicího traktu a některými dalšími chorobami nervosvalovými. U nich je pak potřeba hledat alternativy.

Pokud jste se v popisovaných projevech poznali a trpíte syndromem hyperaktivního močového měchýře, je „naštěstí“ velmi pravděpodobné, že se bude jednat opravdu o čistě primární onemocnění, jež nebude vyvoláno jiným závažným problémem v močovém měchýři. Přesto vždy doporučuji nechat se důkladně vyšetřit vašim registrujícím lékařem, který vám jistě bude rád nápomocen a nechá nic náhodě.

Inzerce

APOTEK
Vaše internetová lékárna

Sleva 50 Kč*

Doplňek stravy

Slevový kód:
MDCL

Osobní odběr zdarma | Doprava od 35Kč | 99% zákazníků nás doporučuje

www.apotek.cz

*Sleva 50 Kč na první nákup nad 500 Kč.

Problém s neplodností je stále častější

MUDr. Arne A. Kusyn, Dr.h.c.

odborný lékař a soudní znalec, ordinace gynekologie a léčby sterility, MediClinic a.s., Loučovice

Se zvyšujícím se průměrným věkem při zakládání rodiny nebo pevnějším vztahu s úmyslem mít děti, se zvyšuje i pravděpodobnost potíží při otěhotnění partnerky. Ovlivňujících faktorů je mnoho, ale mezi nejčastější příčiny potíží s plodností patří poruchy spermiogeneze u mužů, a u žen pak poruchy ovulace.

Následují poruchy průchodnosti a funkce vejcovodů (vlivem endometriózy nebo zánětů malé pánve), pooperační stavy po operacích malé pánve s poruchou pohyblivosti koncové části vejcovodů jako důsledek patologických procesů, pro které bylo operováno, nebo vlivem následných pooperačních srůstů (např. po akutní appendektomii). Velmi časté jsou poruchy endokrinologické, kdy na prvním místě jsou poruchy štítné žlázy a porucha tvorby prolaktinu. A právě endokrinologické poruchy jsou nejčastější příčinou problémů otěhotnění v pozdějším věku. V období kolem 20. roku života ženy nejsou tyto poruchy výrazné, ale v období kolem 30. roku a později se tyto poruchy dostávají na první místo příčin neplodnosti. V této době se prokazuje zvýšený výskyt hormonálních poruch, spojených především s nadváhou či obezitou, diabetem 2. typu nebo počínající hypertenzí. Také se zvyšuje výskyt nádorů endokrinního systému nebo tkání reagujících na hormonální změny (nádory prsů, vaječníků, prostaty, varlat, štítné žlázy), jejichž vyšší výskyt je způsoben mj. zhoršeným vylučováním volných radikálů v těle, které se považují za jednu z nejdůležitějších (nikoli však jediných) rizikových faktorů nádorů obecně. Endokrinologické poruchy souvisejí se zvyšujícím se výskytem látek, které mají zásad-

ní negativní vliv na harmonii endokrinního systému a které jsou označovány jako endokrinní dysruptory (ED).

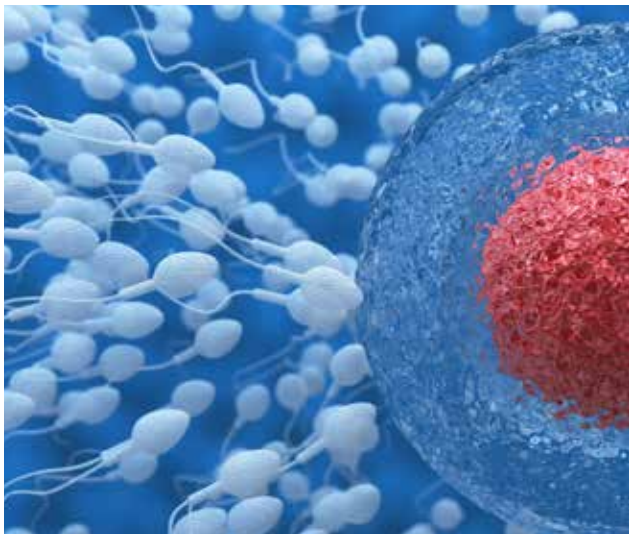
Co jsou endokrinní dysruptory (ED)?

ED jsou chemicky různorodé skupiny látek, které se nacházejí např. v některých balených potravinách s delší dobou spotřeby, dále v plastových lahvích (typ 1) a jiných plastových obalech (zvláště typu 3), v elektronice, někdy i v hračkách nebo kosmetických přípravcích, nejvíce však v pesticidech (určených k hubení škůdců a plevelů) a fungicidech (pesticidy určené k hubení hub a plísní, např. tributyltin). ED se do těla dostávají zejména požitím kontaminované stravy a vody, např. kontaminací některými plastovými obaly trvanlivých potravin, nebo ošetřením sušeného ovoce nebo ořechů proti plísním. Účinek ED je způsoben nejen cestou hormonálních receptorů, ale i ovlivněním regulace metabolismu hormonů (jejich správného odbourávání, transportu a biosyntézy), a tím narušení křehké rovnováhy v endokrinním systému. To vysvětluje vyšší výskyt poruch plodnosti u žen ve vyšším věku než u žen mladších, neboť ED se hromadí v těle a postupně prohlubují uvedené poruchy.

Diagnostika poruch plodnosti se opírá u mužů o stanovení spermioqramu s případnou léčbou u erudovaného urologa-androloga (nejčastěji v některém centru asistované reprodukce), u žen pak o základní ultrazvukové vyšetření malé pánve, laboratorní vyšetření bazálního hormonálního profilu, vyšetření dělohy a vejcovodů pomocí laparoskopie, hysteroskopie, sonografie s kontrastní látkou (sono-hysterosalpingografie) nebo RTG (hysterosalpingografie). Pokud všechna vyšetření jsou v normě, je indikováno genetické vyšetření, pokud již nebylo provedeno na základě výskytu genetických poruch nebo onemocnění v rodině páru, nebo imunologické vyšetření páru k vyloučení imunologického konfliktu partnerů.

Jaká jsou řešení?

Léčba gynekologa vyplývá z nálezů jednotlivých vyšetření a měla by být komplexní, často ve spolupráci s endokrinologem (u poruch štítné žlázy, nadledvin a u diabetu), fyzioterapeutem (cvičení dle Mojišiové, taoistická břišní masáž Chi Nei Tsang), psychologem, lékařem oboru čínské medicíny a odborníkem na reflexní terapii a bylinnou léčbu. V případě anatomických změn (neprůchodnost vejcovodů, těžké poruchy vývoje spermií) nebo při selhání konzervativní léčby je indikována léčba metodami asistované reprodukce. Jedná se o inseminaci nebo hyperstimulaci vaječníků s odběrem vajíček (oocytů), jejich oplození a zavedení raného stadia embrya do dutiny děložní. Od doby narození prvního dítěte po mimotělním oplození Lousie Brown v r. 1978

ve Velké Británii se metoda vyvinula ke zcela běžné léčebnému výkonu, přesto úspěšnost metody opět závisí na stupni poruchy plodnosti a hlavně na věku ženy, neboť po 40. roku věku se úspěšnost pohybuje jen kolem 1%. Zvláštní postavení má sterilita, vyžadující dárcovství oocytů, spermií nebo embryí. V těchto případech je nutno si uvědomit, že pár si do jisté míry nebo zcela „adoptuje“ darovanou genetickou informaci dítěte, a mohou tak nastat sociální a výchovné problémy v rodině při setkání s novými povahovými či anatomickými rysy, které se dříve v rodinách nevykytovaly. Navíc stejně jako u adopce je velmi důležité včasné a citlivé informování dítěte o biologickém původu jeho zárodečných buněk.

Zcela zvláštní skupinou je v našich právních podmínkách institut surrogátní (náhradní) matky u páru, kdy žena nemá dělohu vrozeně nebo získaně (operace, úraz) a musí k tě-

hotenství a porodu využít služeb jiné ženy při využití vlastních nebo darovaných vajíček. Právní ošetření vztahu rodičů se surrogátní matkou je velmi složité a v našem právním systému nedokonalé, což se projeví zvláště při nedodržení původní dohody mezi rodiči a náhradní matkou (např. v případě narození postiženého plodu rodiče dítě nechtějí nebo opačně náhradní matka se nechce po porodu vzdát dítěte, apod.).

Léčba sterility je časově (často i finančně) náročná, různorodá, psychicky pro pár i dosti vyčerpávající, ale pokud je nakonec korunována úspěchem, pro všechny zúčastněné je velmi uspokojující. Přesto bych doporučil poněkud dřívější rozhodnutí žen založit rodinu, neboť se tak mohou vyhnout možným problémům a složité léčbě.

Rady pro maminky – co nás čeká po příchodu z porodnice

MUDr. Helena Truksová, ordinace praktického lékaře pro děti a dorost, MediClinic a.s., Šlapanice

Tak, a jste doma. Vy, i vaše miminko. První dny po příchodu z porodnice jsou pro mnohé maminky náročné a ty si nevědí rady, jak postupovat při denní péči o své děťátko.

Zde najdete několik rad, jak postupovat, aby bylo vaše dítě spokojené a dobře prospívalo. Pamatujte však, že každé je jiné a také vy hledáte svou vlastní cestu, jak v prvních dnech vše dobře zvládnout.

KOJENÍ

Nejčastější dotazy maminek jsou jak a kdy kojit. Novorozenci pijí v kratších, a proto i častějších intervalech. Neplatí zde rada – dodržujte pravidelné intervaly po 3 hodinách. Kojení je vhodné ponechat na vůli dítěte, rozhodně jej nenutíme do pití a je-li spokojené a prospívá, nebudíme ho. Po šestinedělí se vše zklidní, miminko pije již v pravidelných intervalech. Často mají maminky obavu o kvalitu mateřského mléka. V prvních dnech je mléko hustší – důsledek vyššího obsahu tuku, po několika týdnech se jeho barva i konzistence mění, je řidší a má lehce namodralou barvu. Vše je v pořádku, pokud je maminka zdravá, má dostatek tekutin a živin, je její mléko určité kvalitní. O tom nás přesvědčí dobré váhové přírůstky dítěte.

HYGIENA

Další otázky, se kterými se setkávám, jsou dotazy ohledně čištění pupku, mytí a stříhání nehtů. Denní koupání není nutné, stačí dítě omývat a koupeme obden. Děti

s citlivou, podrážděnou pokožkou koupeme 1 - 2x za týden. Pokud nekoupeme, čistíme pokožku čistým olejem a jemně odstraňujeme zbytky drtě ze všech kožních záhybů. Koupeme před jídlem ve vyhřáté místnosti, kde je teplota kolem 24°C a většinou ve večerních hodinách. Voda má mít teplotu kolem 37°C. Dbáme, aby dítě po nakrmení spalo ve vyvětrané místnosti s teplotou kolem 20°C. Není vhodné přetápět, pokud je v místnosti suchý a teplý vzduch, trpí nosní sliznice a miminko snáze dostane rýmu.

K čištění pupku přistupujeme individuálně, většinou čistíme pupek 1x denně pomocí štětičky namočené v 60% lihu.

Nehtíky stříháme dle potřeby, nejlépe ve spánku, nenecháváme je přerůst. Mohou při pohybu ruček jemnou pokožku poranit. V porodnici se nehtíky nestříhají z důvodu možné infekce, jejíž riziko je v nemocnicích mnohem vyšší než doma.

Jak je to s hygienou a čištěním zevního genitálu u děvčátek? Zde je nutné udržovat čisté prostředí, bez zbytků bílého mázku, který společně se zbytky moče a někdy i stoličky může být zdrojem případné infekce a také při nedostatečné hygieně může dojít ke slepení malých stydkých pysků a dítě potom čeká nepříjemné i bolestivé ošetření.

VYMĚŠOVÁNÍ

U plně kojených dětí má stolička vzhled mýcháných vajíček, její barva je žluto-oranžová. Frekvence je v prvních dnech častější, později se u plně kojených dětí mohou intervaly vyprazdňování prodlužovat až na několik dnů.

Má stolička zelenou barvu? Toto není nic nebezpečného, pokud dítě dobře prospívá a je spokojené. V případě, že neprosívá nebo se ve stolici objeví hlen, je nutné vyhledat odbornou pomoc.

VZHLED POKOŽKY

Na pokožce malých dětí se mohou objevit nejrůznější pupínky, zarudnutí a jiné kožní projevy. Změny na kůži probíhají v důsledku stabilizace hormonálních hladin a také pokožka reaguje na nové zevní prostředí, teplotu a způsob oblékání. Často mají maminky obavu, že se jedná o alergii, že něco špatného snědly. K ošetřování pokožky je v prvních týdnech vhodné zvolit čistý slune-

čnicový olej. Kosmetika se pro děti doporučuje později, je vhodné poradit se s ošetřujícím lékařem.

ŽLOUTENKA

Žluté zabarvení pokožky signalizuje zvýšenou hladinu bilirubinu v krvi. Většinou jde o stav, který spontánně odezní, ale jsou situace, kdy je nutná odborná pomoc. Již během pobytu v porodnici jsou děti sledovány a je jim měřena hladina bilirubinu. Je-li vyšší, uloží se dítě do inkubátoru pod speciální lampu s ultrafialovým světlem. Stav se tak rychle upravuje. Trvá-li však žloutenka i v následujících dnech po propuštění dále, nebo se objeví po několika dnech od propuštění znovu, je nutné navštívit lékaře.

VYCHÁZKY

V prvním týdnu po propuštění z porodnice zůstávají miminka doma a s první vycházkou nespěcháme. Řídíme se váhou miminka, která by měla být 3 kg, dále jeho zralostí

a také počasím. V zimě nevycházíme ven, pokud klesne teplota pod -5°C , naopak v tropických dnech jsme opatrní a vycházíme ráno nebo navečer, nikdy nevystavujeme kočárek na sluníčko. Teplota v kočárku je o několik stupňů vyšší než venkoni. Často si rodiče neuvědomují, že není vhodné navštěvovat místa, kde je vyšší riziko infekce – např. nákupní střediska. Rovněž je vhodné počkat s velkou rodinnou sešlostí do konce šestinedělí.

A CO MAMINKA?

V prvních dnech po návratu domů z porodnice se můžete cítit unavená, vyčerpaná, může se i změnit vztah s manželem nebo partnerem. Vaše tělo bude potřebovat čas, až se vše stabilizuje a vy se navrátíte do původní formy. Můžete mít výkyvy nálad, často se může dostavit pláč, poruchy spánku, obavy o dítě, někdy i apatie a v neposlední řadě i sebedoceňování, že péči o miminko nezvládnete. Zde hraje důležitou roli partner, celá rodina a také váš pediatr.

Maminky budou mít jistě spoustu dalších otázek. Po návratu z porodnice by se proto měly spojit co nejdříve se svým ošetřujícím lékařem, domluvit si jeho návštěvu doma, připravit si své otázky, na které samy neznají odpověď. Společnými silami tak úspěšně zvládnou jedno nejnáročnější, ale jistě nejkrásnější období života.

KDYŽ SLABOST NOHOU A TRUPU

brání vykonávat sportovní aktivity; ztěžuje chůzi po schodech;
komplikuje běžnou chůzi; způsobuje náhlé pády;
brání postavit se ze země, případně ze židle bez pomoci rukou ...

Příčinou může být závažné
svalové onemocnění

POMPEHO NEMOC

K dispozici je jednoduché skriningové vyšetření z kapky krve.
Kontaktujte svého neurologa a informujte se o diagnostických možnostech.

Včasně stanovení diagnózy je rozhodující!

sanofi-aventis, s.r.o.
Evropská 846/176a, 160 00 Praha 6, Česká republika
tel.: +420 233 086 111, fax: +420 233 086 222, e-mail: cz-info@sanofi.com

GZCS.PD.16.03.0040
Určeno pro laickou veřejnost.

SANOFI GENZYME

Pompeho nemoc bere svalům sílu

MUDr. Věra Malinová z Kliniky dětského a dorostového lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze

Chybějící enzym způsobující postižení svalů je příčinou Pompeho nemoci. Celosvětově se odhaduje, že jí onemocní jedno z 60 tisíc živě narozených dětí. V České republice se nyní léčí 18 pacientů s touto potvrzenou diagnózou, říká MUDr. Věra Malinová z Kliniky dětského a dorostového lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze.

Kdo objevil a popsal Pompeho nemoc (předpokládám, že je po něm nazvána)? A jak dlouho trvalo, než lidé s touto nemocí mohli být léčeni?

Toto onemocnění bylo poprvé popsáno r. 1932 holandským patologem J. C. Pompe, který si všiml nahromadění glykogenu prakticky ve všech tkáních u děvčátka, které zemřelo na srdeční selhání. Roku 1963 byla zjištěna biochemická podstata této poruchy – deficit enzymu alfa-glukosidázy. O 10 let později byl v rámci klinické studie učiněn první pokus o léčbu podáváním tohoto enzymu, který byl získáván extrakcí z placent. Popsání genu kódujícího alfa-glukosidázu roku 1979 umožnilo zahájit proces výroby rekombinantního enzymu - alglukosidázy - biotechnologickými metodami. Léčba prvních pacientů tímto rekombinantním enzymem byla ve světě poprvé použita v roce 1999 v rámci klinické studie, u nás je první pacient léčen od roku 2005.

Co je příčinou nemoci?

Pompeho nemoc je způsobena nahromaděním glykogenu ve svalech. Za normálních okolností je glykogen jakousi zásobárnou energie, ze které je v případě potřeby uvolňován jednoduchý cukr - glukóza do krevního oběhu. Odštěpení molekuly cuk-

ru z glykogenu zajišťuje enzym alfa-glukosidáza. Při jeho nedostatku se glykogen ve svalech hromadí, ale nemůže být štěpen a využit. Zvyšující se množství glykogenu ve svalech pak narušuje jejich základní funkci a způsobuje prohlubující se svalovou slabost.

Nemoc patří mezi tzv. střádavá onemocnění, co to znamená?

V názvu střádavá onemocnění je vlastně naznačen základní problém těchto poruch. V postižených orgánech či tkáních se hromadí (střádá) určitý produkt, který nemůže být dále zpracován díky příslušnému chybějícímu enzymu.

Jak se nemoc projevuje?

Pompeho nemoc patří mezi nervově svalové poruchy, její klinické projevy se u každého pacienta liší. U těžkých forem tohoto onemocnění se objevují první příznaky již brzy po narození, postiženo je vedle koster, dýchacích svalů a bránice také srdce. Bez léčby umírají pacienti s časnou formou Pompeho nemoci většinou do dvou let věku na srdeční či dechové selhání. Projevy onemocnění se ale neliší jen podle věku pacienta a rozsahu postižení jednotlivých orgánů. Odlišná je také rychlost postupu choroby. Pompeho nemoc patří mezi pro-

gresivní onemocnění, časem se její projevy zhoršují. U malých dětí progreduje poměrně rychle.

Co když se nemoc projeví až později?

Pokud se nemoc projeví později, progrese je pomalejší. Nebývá postižen srdeční sval, pouze kosterní a dýchací svaly včetně bránice. V průběhu let dochází k pozvolnému snižování svalové síly. Nejprve se většinou objevují problémy s chůzí do schodů, vstáváním ze židle bez opory, neschopnost běhu, poté rychlé chůze. Postupně se stav zhoršuje, v terminálním stadiu jsou pacienti odkázáni na invalidní vozík. Oslabení dýchacích svalů vede nejprve k námahové, poté i klidové dechové nedostatečnosti a následně většinou až k závislosti na umělé plicní ventilaci.

Jak se nemoc diagnostikuje?

Vzhledem k podobnosti řady proje-

vů Pompeho nemoci s projevy jiných chorob může být stanovení diagnózy poměrně obtížné. Choroba postihuje svaly, podobá se proto jiným nervové svalovým poruchám, například svalové dystrofii. Přispívá k tomu i fakt, že většina lékařů se s Pompeho nemocí kvůli jejímu ojedinělému výskytu dosud neseťkala. V případě podezření na toto onemocnění je v současné době možno využít diagnostiku pomocí testu suché krevní kapky, který vyhodnocuje Ústav dědičných metabolických poruch Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Včasná diagnostika a nasazení inovativní léčby přitom hraje zásadní roli.

Jak se léčí?

V současné době je jedinou možností jak efektivně ovlivnit průběh onemocnění tzv. enzymatická substituční terapie. Léčba spočívá v podávání rekombinantního enzymu alglukosidázy v intervalu dvou týdnů

formou nitrožilních infusí. U našich pacientů pozorujeme do šesti měsíců po zahájení léčby zástavu progresy onemocnění a později zmírnění základních projevů – únavy, svalové slabosti, dechové nedostatečnosti. Pravidelně vyhodnocujeme výsledky pohybových testů a plicních funkcí, abychom mohli objektivně zhodnotit efekt terapie.

A naděje pacientů do budoucna?

Výhledově očekáváme rozšíření terapeutických možností pro stíradává onemocnění včetně Pompeho choroby. Probíhá výzkum chaperonů – malých molekul, které mají schopnost zvýšit zbytkovou aktivitu vlastního enzymu v buňce. Genová terapie by v budoucnu mohla vyřešit příčinu onemocnění opravou vadného „genetického předpisu“, takže by organismus opět produkoval aktivní enzym.

Klíšťovou encefalitidou trpíme nejvíc ze všech Evropanů

redakce Premediapharm

Na infikovaná klíšťata lze narazit kdekoliv na našem území a očkováním se proti klíšťové encefalitidě chráníme dost málo. Není proto divu, že Česká republika zůstává v Evropské unii na prvním místě v počtu případů tohoto onemocnění.

Vyššími čísly nás může trumfnout jedině Rusko, nakažení lidé jsou však především z jeho asijských částí. Ať už jsme kdekoliv, před rizikem klíšťové encefalidity pomalu přestává být úniku. „V posledních letech zabírají v postižených zemích ohniska klíšťové encefalidity stále větší část jejich území, v České republice jsou však postižené všechny kraje už delší dobu. V Evropě se klíšťová encefalitida dostává stále výš a severněji, vyskytuje se i na ostrovech,“ vysvětluje Doc. MUDr. Rastislav Maďar, Ph.D., Člen Evropské pracovní skupiny pro klíšťovou encefalitidu a odborný garant center Očkování a cestovní medicíny Avenir.

Ačkoliv první vysoce účinná vakcína proti klíšťové encefalitidě byla vytvořena před 40 lety, Češi stále ještě nedocenili její přínos. V České republice se průměrná proočkovanost pohybuje kolem 30 % a jsou výrazné rozdíly mezi jednotlivými kraji. Podle docenta Maďara bychom si měli vzít příklad ze sousedního Rakouska. Tam dosahuje proočkovanost populace v oblastech, kde se infekce objevuje, až 90 %. Díky tomu se počet nemocných Rakušanů pohybuje v řádu desítek pacientů ročně. Před zahá-

jením vakcinace byl přítom výskyt nemoci podobný jako u nás.

Závažnost stoupá s věkem

V České republice rodiče většinou nechávají naočkovat své děti. Poměr nemocných do 24 let tak tvoří 20 % všech pacientů, starší neočkovaní tvoří 80 % všech nemocných klíšťovou encefalitidou. Průběh onemocnění přitom bývá u dospělých a starších lidí závažnější. Zejména starší pacienti mohou mít silnější potíže, bývají déle hospitalizováni, déle pobývají na jednotce intenzivní péče, mohou jim selhat životně důležité orgány a nejzávažnější formy nemoci mohou skončit i smrtí.

Ani děti, u nichž bývá průběh nemoci ob-

Tisíce nemocných ročně!

V Evropě se každoročně klíšťovou encefalitidou nakazí kolem 10 000 lidí. V České republice bylo v roce 2014 hlášeno 410 a v roce 2015 díky suchému létu méně – 355 případů. Dva případy nákazy byly u nás loni smrtelné.

vykle lehčí, se s infekcí nemusí po každé dobře vyrovnat. Někteří dětští pacienti končí rovněž na jednotce intenzivní péče. Infekce nezřídka zanechává neuro-psychologické následky: nejčastěji poruchy paměti a pozornosti. Vyskytují se i případy epilepsie.

Pozor na nepasterizované mléko

Nejohroženějšími jsou lidé, kteří v sezóně výskytu klíšťat pracují v přírodě, nebo v ní tráví čas kvůli svým koníčkům. Očkovat by se tedy

rozhodně měli nechat například pracovníci v lesnictví, myslivci, kterých je mimochodem v Evropě více než sedm milionů, dále rybáři, houbaři, sběrači lesních plodů, turisté, chalupáři, či chovatelé zvířat.

„Virus klíšťové encefalitidy se přenáší i konzumací nepasterizovaných mléčných produktů od nakažených zvířat, rizikové jsou především tepelně neupravené kozí a kravské mléko i kozí sýr. Smutným případem na Slovensku byla vloni smrtelná nákaza klíšťovou encefalitou 46letého muže po transplantaci ledviny, kte-

rému bylo doporučeno pít syrového kozího mléka pro posílení imunity,“ dodává docent Rastislav Maďar.

Jak se očkuje

Kompletní očkovací schéma sestává ze tří dávek. První dávka se obvykle aplikuje ve zvoleném termínu, druhá 1-3 měsíce po dávce první. Poslední dávka se očkuje 9-12 měsíců po druhé dávce. Pro nastoupení rychlejší ochrany mohou zájemci zvolit i zrychlené očkovací schéma.

Proč rodiče poslali Karkulku přes les samotnou?

...nebyli
očkovaní.

**Chraňte očkováním
před klíšťovou encefalitidou
nejen své děti, ale i sebe.**

**Informujte se o aktuální výši příspěvku
na očkování a způsobu čerpání
u příslušné zdravotní pojišťovny**

Kód	Zdravotní pojišťovna	Infolinka
111	VZP	952 222 222
201	VOZP	222 929 199
205	CPP	810 800 000
207	OZP	261 105 555
209	ZPS	800 209 000
211	ZPMV	844 211 211
213	RBP	800 213 213

www.pozorkliste.cz

Vakcíny proti klíšťové encefalitidě: FSME-IMMUN 0,5 ml a FSME-IMMUN 0,25 ml

Léčivá látka: Virus encephalitis inactivatum purificatum.

Výdej léčivých přípravků (vakcín) je vázán na lékařský předpis. Vakcíny aplikuje lékař.

Pečlivě přečtěte příbalovou informaci. Vakcíny nejsou hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

Pfizer PFE, spol. s r.o., Stroupežnického 17, 150 00 Praha 5, ☎ +420 283 004 111, www.pfizer.cz FSM-2016.01.010

VYMAŽTE OBEZITU ZE SVÉHO ŽIVOTA

Obezita není kosmetický problém, je to nemoc!

Společnost MediClinic spojila síly s OB klinikou, specializovaným pracovištěm na léčbu obezity, a připravila pro své pacienty speciální nabídku. OB klinika je největší obezitologicko-bariatrické pracoviště v ČR s mezinárodně uznávanými odborníky, kteří se řadu let věnují komplexní léčbě vyšších stupňů obezity a metabolických poruch. O rozhovor jsme požádali pana profesora Martina Frieda, přednostu OB kliniky.

prof. MUDr. Martin Fried, CSc.

Zhruba půl miliónu lidí v ČR trpí těžkou obezitou 2. a 3. stupně. Jejich body-mass index (BMI) je vyšší než 35. Nejen obezita samotná, ale i přidružené nemoci, jako jsou cukrovka 2. typu, vysoký krevní tlak či onemocnění kloubů vedou k tomu, že obezita je závažné onemocnění, výrazně zkracující život.

Co je to obezita?

Obezitu je třeba vnímat jako těžké, chronické onemocnění, multifaktoriálně podmíněné. Jde například o vliv prostředí, ve kterém člověk žije, jeho genetické predispozice a mnohé další faktory, které vedou k pozitivní energetické bilanci a nadměrnému hromadění tukové tkáně v těle.

OB klinika sídlí na Praze 3

Obézní občané jsou častěji v pracovní neschopnosti, jsou častěji nezaměstnaní a velmi často jsou celkově vyřazeni ze společnosti. Říká se tomu diskriminace obezitou.

Proč bych měl začít svou obezitu řešit?

Obezita prokazatelně zkracuje délku života a snižuje jeho kvalitu. Lidé s obezitou jsou více nemocní a trápí

TRÁPÍ VÁS OBEZITA A CHCETE SE ZAČÍT LÉČIT?

1. Informujte se u svého lékaře MediClinic
2. Po obdržení žádanky si domluve termín na OB klinice
3. Čerpejte výhody a začněte se léčit

OB klinika má nadstandardní technické vybavení, unikátní lůžko (nosnost 500 kg)

je řada přidružených chorob, které ohrožují jejich život. Dnešní medicína nabízí řadu možností, jak obezitu úspěšně léčit. Rozhodnout se svou obezitu řešit je prvním a nejdůležitějším, i když nejtěžším krokem. Vidina zlepšení či úplného vyléčení cukrovky 2. typu, snížení vysokého krevního

tlaku, snížení hladiny cholesterolu a bolesti kloubů, procházky a sportování s dětmi či vnoučaty, to jsou důvody, které mohou k rozhodnutí jistě napomoci.

Kdy již hubnutí vyžaduje odborníka?

Obezita je závažné chronické onemocnění, které si vyžaduje léčbu specialisty. Pokud se člověk propracuje k BMI okolo 30, měl by bezesporu navštívit obezitologa. Platí to

$$\text{BMI} = \frac{\text{Váha (kg)}}{\text{Výška}^2 \text{ (m)}}$$

i v případě, že má nadváhu a navíc cukrovku nebo vysoký tlak. Lékař mu může nabídnout například odborně sestavenou dietu a k tomu přiměřený pohyb, event. psychologickou podporu. Vyšší stupně obezity si už vyžadují léčbu ve specializovaném centru. Výhodou centra je spolupráce týmu lékařů z mnoha odborností, například internisty, psychologa, nutričního terapeuta nebo gastroenterologa. Léčba obezity musí být komplexní. Jedině tak je možné s obezitou úspěšně bojovat.

Když diety selžou, může pomoci operace žaludku. Pro koho je určena operační léčba obezity – tzv. bariatrická chirurgie?

Pokud má člověk BMI nad 35 a redukční režimy u něj fungují jen krát-

Paní Alena podstoupila operaci žaludku a po 12 měsících zhubla 45 kg!

Paní Alena začala žít aktivním životem

Lůžkové oddělení - příjemné a rodinné prostředí

kodobě, přichází na řadu chirurgická léčba obezity. Ta zajistí nejen váhový úbytek, ale i jeho dlouhodobé udržení.

Obecný trend je, že bariatrická péče by měla být koncentrována do specializovaných center, která jsou vybavena technicky i personálně.

POZOR na HRANICI 25!

BMI (body mass index)

Vypočet: podíl hmotnosti osoby v kilogramech a její výšky v metrech, umocněno na druhou (kg/m²)

Podoba	Tělesná hmotnost v normě	Nadhuha	Obezita I. stupně	Obezita II. stupně	Obezita III. stupně
BMI nižší než 18,5	BMI v rozmezí 18,5-24,9	BMI v rozmezí 25,0-29,9	BMI v rozmezí 30,0-34,9	BMI v rozmezí 35,0-39,9	BMI vyšší než 40

Výhody pro pacienty společnosti MediClinic:

Objednání do 14-ti dnů od prvního kontaktu

Vyšetření na přístroji InBody v hodnotě 1.000,- Kč zdarma

Obézní člověk totiž není jen mohutný, ale má řadu specifických rizik a potřeb. Vždy si ale zaslouží respekt a velké pochopení. Chirurgická léčba obezity je prakticky jedinou účinnou metodou vedoucí k dlouhodobému snížení hmotnosti a komorbidit. Česká republika patří mezi vyspělé a progresivní evropské země, kde jsou bariatrické operace hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.

PÉČE V OB KLINICE JE PLNĚ HRAZENA ZDRAVOTNÍMI POJIŠŤOVNAMI .

Rizika spojená s obezitou:

cukrovka 2. typu

vysoký krevní tlak

potíže s cholesterolem

chronické záněty, které zrychlují průběh srdečně-cévních onemocnění

dušnost

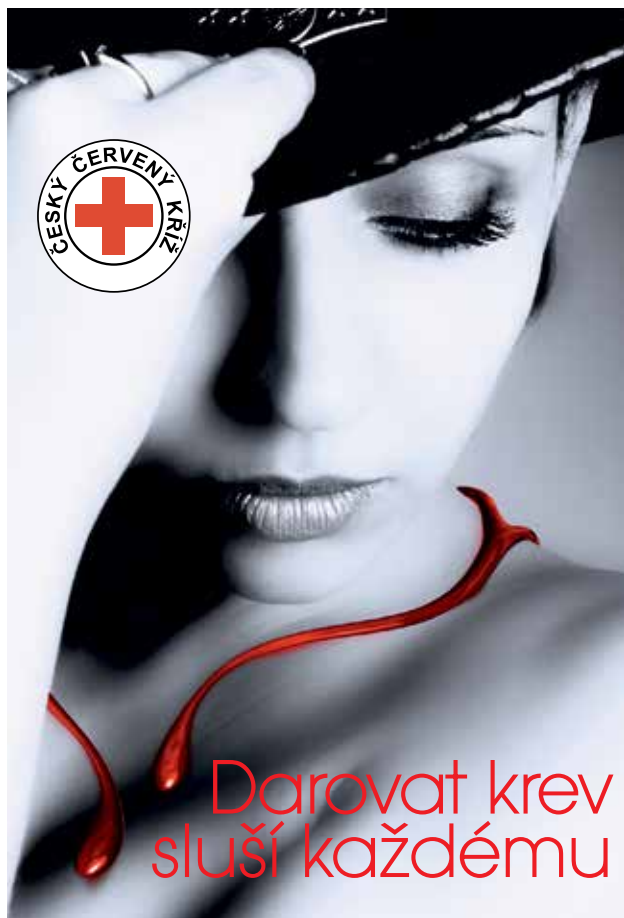
poruchy spánku

zvýšené riziko vzniku nádorových onemocnění

neplodnost

bolesti a zrychlení průběhu artrózy kyčlí, kolen, kotníků či páteře

Bezpríspevkové dárcovství krve

Historie

Úvahy o převodech krve nemocnému jsou staré jako lidstvo samo. Až do sklonku devatenáctého století však praktické pokusy nebyly příliš úspěšné a často končily smrtí příjemce, jehož krev se z nepochopitelných důvodů „srážela“. Dokonce se zkoušely i převody beráncí krve člověku.

Teprve objev uceleného systému čtyř krevních skupin českým lékařem Janem Janským otevřel cestu k bezpečným transfúzím. Prof. Janský, psychiatr, experimentoval s krví, neboť hledal, zda se v ní projevují známky psychických chorob - ty nenašel, ale před 110 lety oznámil důležitý objev systému krevních skupin. Ve čtyřicátých letech 20. století byl pak objeven tzv. Rh faktor. Zkratka „Rh“ byla odvozena od jména opic, které byly k pokusům využívány, šlo totiž o makaky rhesus.

Současnost

Dnes je krevní transfúze samozřejmým medicínským postupem zachraňujícím zdraví či životy tisíců lidí ročně. V ČR se denně spotřebuje pro léčebné účely přibližně 800 l krve.

Krev se však doposud nepodařilo uměle vyrobit, získat ji lze jen od dárců krve a jejich složek.

V současnosti je v ČR registrováno kolem 350 tisíc dárců. Z toho je ale přes 70 tisíc klientů soukromých plazmaferetických center a jejich krevní plazma se z ČR vyváží. Zůstává tak přibližně 275 tisíc dárců, kteří darují krev a její další složky v českých nemocnicích. Podle doporučení WHO (Světová zdravotnická organizace) by počet těchto dárců měl činit alespoň 4 % populace, takže lze říci, že k bezproblémovému zajištění transfúzních přípravků nám v ČR asi 150 tisíc dárců stále chybí. Neznamená to, že by se někomu nedostalo potřebného transfúzního přípravku, ale přináší to někdy zdravotníkům problémy v době chřipek, v době prázdnin nebo tehdy, je-li třeba náhle většího počtu transfúzních přípravků téže krevní skupiny apod.

Nesmíme také zapomínat na tzv. přirozený úbytek dárcovské populace,

stále tedy platí, že nových dárců není nikdy dost. Každý, kdo je zdravý, by měl zvážit, zda se dárcem krve stát.

Lidé se často zajímají, zda potřeba dárců závisí na tom, jakou mají krevní skupinu a domnívají se, že mají-li „běžnou krevní skupinu“, není jich jako dárců zapotřebí. Tak tomu ale není, je třeba dárců všech krevních skupin.

Závěrem je dobré zmínit, proč Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce – a tedy i Český červený kříž, stejně jako odborná veřejnost, usilují již téměř 60 let celosvětově o dárcovství tzv. bezpříspěvkové (tj. takové, kdy dárcé při odběru za něj neobdrží žádnou finanční částku, byť by se třeba tvářila jako „kompenzace za ztrátu času“ či jinak). Tím důvodem je snaha o bezpečnost příjemce krve či jiného transfúzního přípravku. Dárce a jeho krev totiž nelze testovat na všechny krví přenosné nemoci či jiná rizika, takže velkou část bezpečnosti při-

jemce má v rukou právě dárcé tím, že pravdivě odpoví na všechny, možná někdy až „všetečné“, otázky o svém chování, zdravotním stavu, užívaných lécích apod. Proto je nutné, aby jeho hlavní motivací byla snaha pomoci druhému a ne snaha získat peníze...

Bezpříspěvkoví dárci krve mají být morálně oceňováni, což v ČR zajišťuje již přes 50 let právě Červený kříž. Veřejnosti jsou nejvíce známy medaile pojmenované pro profesoru Janském, udělované za 10, 20 a 40 čestných darů krve, následované Zlatými kříži ČČK za 80, 120 a 160 odběrů a systém završuje plaketa Dar krve – dar života za 250 darů. Ročně oceníme na tři desítky tisíc našich obětavých spoluobčanů.

Další informace naleznete na www.cervenkyriz.eu nebo přímo na jednotlivých transfúzních odděleních.

MediClinic⁺

Jste lékař, zdravotní sestra nebo fyzioterapeut ?

Víte, že MediClinic neustále rozšiřuje svůj tým,
a proto hledá schopné kolegy a kolegyně?

Sledujte www.mediclinic.cz/volne-pozice a ozvěte se nám!

Rádi vám poskytneme více užitečných informací.

Luštěte a vyhrajte

	MODEL FORDU	BLB	ŠKRTNUTÍ		SKALKA	MOUDROST	NÁZEV ZNAČKY DUSÍKU		ANGL. SVISLÁ PLOCHA	AMER. TELEKOMUNIKAČNÍ DRUŽICE	ZDATNOST	IND. KOŘENÍ
CITOSLOVCE VÝSMĚCHU				RAKOUSKÁ ŘEKA				ÚTOK				
AUTOMOTOKLUB (ZKRATKA)				ZKR. SOUVHĚZDÍ RYS (LYNX) ŠPAŇ. EXKRÁLOVNA				PSACÍ POTŘEBY ŘÍMSKY 499				
	PŘEŘEKNUTÍ SPODNÍ JURA						PRAVÝ PŘÍTOK DUNAJE V NĚMECKU HERBICID					
TAJENKA 1												
OZNAČENÍ DRUHU VLAKŮ			AROMATICKÁ LÁTKA POTRHILÝ ČLOVĚK					INICIÁLY TUČNÉHO			ČESKÉ LÁZNĚ	ETIOP. ETNIKUM
NÁŠ DIRIGENT (VOJTĚCH BŮRIVOJ)				SNAD NĚM. MĚSTO				STĀŘENA BŮZEK LÁSKY				
ZAVAZÁNÍ SE					KANAD. LETECKÁ SPOLEČNOST SLÍT			NĚMECKÉ SIDLO V BYVĀLĚ NDR UDUSIT				
	PRYSKYŘICE	CÍP KABÁTU AUTOR MUZIKÁLU KRYSAR				AUTRALSKÝ PŠTROS MRÁVOVĚDA				INIC. HUGO HAASE PŘEDLOŽKA		
TAJENKA 2												
TĚLESO PŘITAHUJÍCÍ ŽELEZO							RADIOLOKÁTOR BÁJNÝ PTÁK					
ANGLICKY JEDNA				STUPEŇ CITLIVOSTI FILMŮ TEDY				SUCHÁ TRÁVA POPĚVEK				
LINKA DŮVĚRY (ZKRATKA)			ZÁPOR							ZN. ELEKTRON-VOLTU		
OZNAČENÍ AFGHÁNSKÝCH LETÁDEL			VYSÍLIT							PÍSMENO Č		

**5 výherců, kteří
zašlou správné znění
tajenky, se může těšit
na kosmetický balíček
v hodnotě 400 Kč.**

Výherní se stává odpověď ze všech doručených, v pořadí definovaném následujícím vzorcem: $x = [n / (10+1)] * b$ (x = výherní pozice, n = počet obdržných odpovědí, 10 = počet výher, b = násobek výhry). Správné znění tajenky pošlete nejpozději do 15. 9. 2016 na: e-mail: redakce@mediclinicplus.cz (do předmětu vašeho e-mailu ve pište MEDICLINIC-tajenka) nebo SMS zprávou na číslo 774 670 910 ve tvaru: MEDICLINIC-znění tajenky (nezapomeňte uvést zpáteční adresu, např. Jaro je za dveřmi, J.Nováková, Správná tř. 14, 900 77 Rokycany).

NEZAPOMEŇTE UVĚST SVOJI ZPÁTEČNÍ ADRESU!

Tajenka z posledního vydání MediClinic plus 1/2016: **SVĚ SRDCE MÁTE VE SVÝCH RUKOU**

Výherci: M. Dusíková/Praha 9; J. Dvořák/Louny; J. Šeflová/Jihlava; B. Mrázková/Vimperk, H. Pardová/Opava

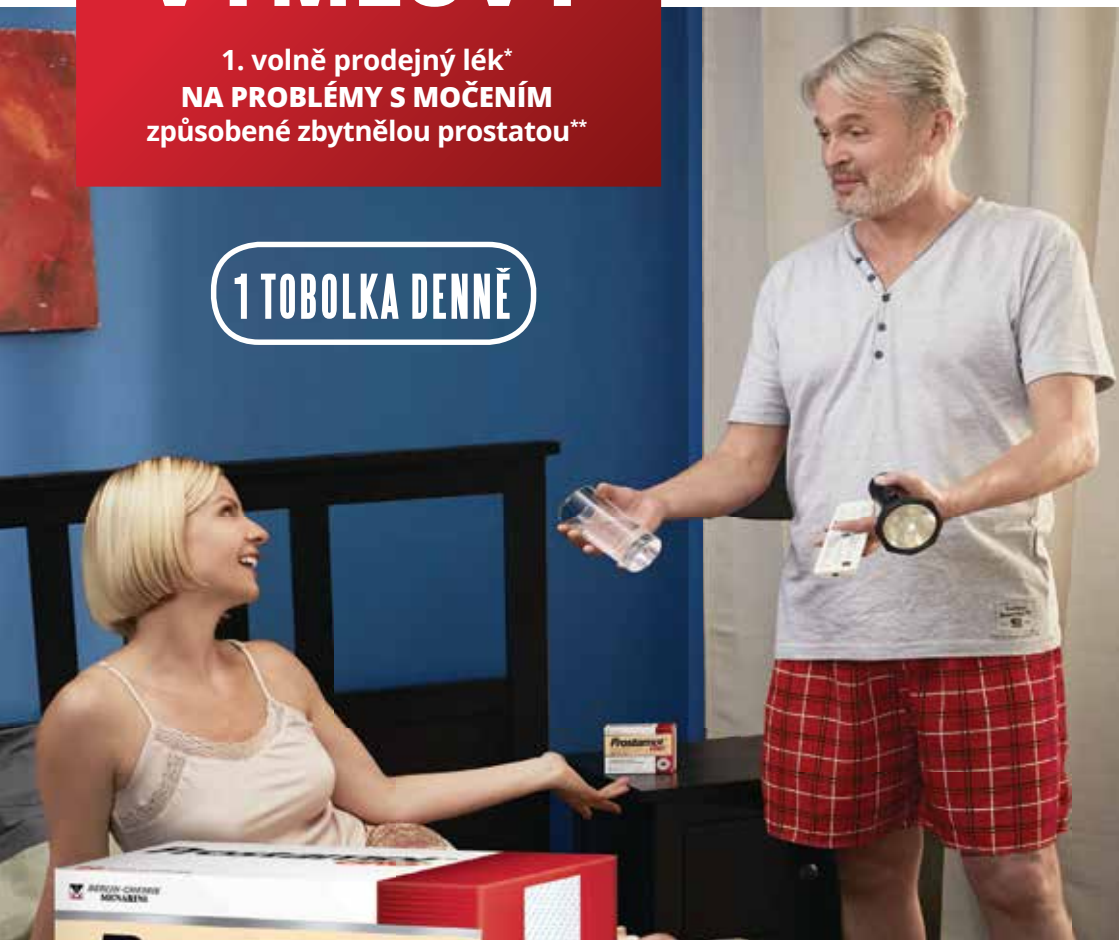
Všem výhercům blahopřejeme. Redakce.

UŽ ŽÁDNÉ VÝMLUVY

1. volně prodejný lék*
NA PROBLÉMY S MOČENÍM
způsobené zbytnělou prostatou**

1 TOBOLKA DENNĚ

Prostamol[®]
Serenový extrakt
UNO

**VÍCE INFORMACÍ
NALEZNETE NA
WWW.PROSTAMOLUNO.CZ**

Prostamol[®] UNO obsahuje extrakt *Serenoa repens*.
Lék k vnitřnímu užití. **Pečlivě si přečtěte příbalový leták.**

* v České republice ** v I. a II. stádiu tohoto onemocnění

Posezení bez bolesti... ?

FAKTU vám uleví od potíží s hemoroidy

- ✓ účinný proti bolesti
- ✓ velmi rychle zastavuje krvácení
- ✓ zbavuje pálení a svědění
- ✓ podporuje hojení zanícených a krvácivých hemoroidů
- ✓ vhodné pro léčbu ran po proktologické operaci (pouze na doporučení lékaře)

Svědění?

Bolí?

Pálí?

**FAKT
uleví!**

Čtěte pečlivě příbalovou informaci. Rektální mast a čípky Faktu jsou léky určené k vnějšímu užití.

FAKTU[®] Při hemoroidech Fakt uleví

www.FAKTU.cz